

Gravplatsen och gravrättsinnehavaren.

Växter på kyrkogården.

I Klinte pastorat finns det olika kyrkogårdar och kyrkor i olika miljöer och stilar, och under alla år som gått har det noterats av såväl klockare som besökare att var kyrkogård har olika förutsättningar i fråga om sol/vind/vatten och vilken typ av växt som trivs bäst. Vi behöver därför se över vilka växter vi framöver kan erbjuda till våra kunder gällande skötselgravar. Har ni någon idé eller önskan om någon växt vars egenskaper gör den både vacker och lämplig för ett torrare klimat?

Vi märker även en tydlig trend i att det är fler urnor än kistor som gravsätts idag, och därför kommer vi nedanför förklara vilka olika typer av gravplatser som finns. Observera att alla kyrkogårdar inte erbjuder samtliga gravtyper.

Kistgravar - Oftast plats för endast en kista och urnor. Stående och/eller liggande gravsten. Anhöriga får närvara vid gravsättning.

Urngravar - Plats för flera urnor, inga kistor. Stående och/eller liggande gravsten. Anhöriga får närvara vid gravsättning.

Askgravplats – Plats för flera askor. Gravstenen består av en natursten som placeras vid graven. Anhöriga får närvara vid gravsättning.

Askgravlund – Askor gravsätts inom ett område. Ingen gravsten, däremot kan en namnbricka beställas mot en kostnad och monteras på en stolpe tillsammans med andra gravsatta i askgravlund. Anhöriga får ej närvara vid gravsättning.

Minneslund – Askor gravsätts inom ett område. Ingen gravsten eller namnbricka. I Klinte kan namn skrivas i en minnesbok om så önskas. Anhöriga får ej närvara vid gravsättning.

Är ni och besöker en grav och ser en skylt där ni uppmanas kontakta pastoratet? Gör gärna det, det kan vara som så att graven saknar gravrättsinnehavare varpå skylten placerats som en efterlysning.

*Kyrkogårds- och fastighetschefen
och Klockarna.*

Gravexpeditionen i Klinte 0498-24 00 05
öppettider mån-tor kl. 10:00–12:00
mail: klinte.grav@svenskakyrkan.se

Kyrkfönstret

Klinte pastorats kyrkblad Nr 1 2023

Svenska kyrkan
KLINTE PASTORAT

Kyrkoherden har ordet!

Hej alla läsare av Kyrkfönstret!

Foto: Magnus Aronson

Passion har vi mycket av under Fastan. Då främst i form av så kallade Passionsandakter. Vi samlas på vardagar kring berättelserna om Jesu lidande och dricker sedan kaffe. Som framgår av detta Kyrkfönster kan Passionsandakter vara i Vallemos samlingsrum eller (som det alltid var förr) hemma hos någon. Det brukar vara uppskattade tillfällen att få prata kring både högt och lågt.

Palmsöndag t o m Annandag Påsk firar vi gudstjänsterna i år i Hamnkyrkan, Norra Kustvägen 28. Det blir en extra upplevelsedimension om man firar

Palmsöndag, Skärtorsdag, Långfredag, Påsknatt, Påskdag och Annandag Påsk i samma kyrkorum. Hamnkyrkan är sist ut i ordningen, så nu har alla våra kyrkor fått vara påskkyrka.

Om någon har svårt att ta sig till årets påskkyrka Hamnkyrkan, går det bra att ringa mig. Jag kan då be någon att skjutsa, eller köra själv. Ring gärna!

I mittuppslaget finns kalendarier med våra olika gudstjänster. Allt ryms dock inte där – se på sidan 5 vad som händer i Hamnkyrkan och på Åvallegården.

Välkomna!

*Kent Österdahl, er kyrkoherde.
070-235 14 55*

*Jesus för världen givit sitt liv:
öppnade ögon, Herre mig giv.
Mig att förlossa offerar han sig,
då han på korset dör ock för mig.
(svensk psalm 45, vers 1)*

Klinte församling

Församlingsrådets ordf. Per Stumle 073-312 79 86

Fröjel församling

Församlingsrådets ordf. Lisbeth Jakobsson..... 070-594 47 86

Eksta församling

Församlingsrådets ordf. Bernt Jakobsson.....073-140 71 22

Sproge församling

Församlingsrådets ordf. Kjell Olofsson.....073-182 57 83

Bokning av förs.hem: expeditionen.....0498-24 00 05

Sproge församlingshem

Sproge Butvier 149, 623 44 Klintehamn

Sanda, Västergarn och Mästerby församling

Församlingsrådets ordf. Thorbjörn Möllerström..... 072-858 94 49

Bokning av Mästerby församlingshem:

expeditionen.....0498-24 00 05

Mästerby församlingshem

Mästerby Sallmunds 501, 622 32 Gotlands Tofta

Hejde församling

Församlingsrådets ordf. Ingegerd Paulin.....070-742 34 40

Väte församling

Församlingsrådets ordf. Ingemar Lundqvist.....070-424 60 34

Väte församlingshem

Väte annex 1, 623 78 Klintehamn

Klockare

Klockare Mia Andersson..... 076-767 64 21

mia.andersson4@svenskakyrkan.se

Klockare Gunnar Eriksson.....070-893 12 68

gunnar.eriksson@svenskakyrkan.se

Klockare Christina Lidquist.....076-767 64 20

christina.lidquist@svenskakyrkan.se

Klockare Emil Lindgren.....076-767 64 22

emil.lindgren@svenskakyrkan.se

Klockare Tina Calmerås Müller.....076-767 64 23

tina.muller@svenskakyrkan.se

Klockare Elin Andersson, tjänstledig

Kontaktuppgifter för Klinte pastorat

Pastorexpeditionen 0498-24 00 05
Kyrkskolan 703, 623 76 Klintehamn
E-post: klinte.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.svenskakyrkan.se/klinte
Expeditionens besökstider är mån-to kl. 10:00-12:00.
Övrig kontorstid nås expeditionen per mejl eller telefon.

Kyrkoherde Kent Österdahl.....0498-24 01 76
kent.oesterdahl@svenskakyrkan.se.....070-235 14 55

Komminister Janne Manni
janne.manni@svenskakyrkan.se 070-476 48 35

Diakon Kim Felixdotter.....070-205 71 59
kim.felixdotter@svenskakyrkan.se.

Kyrkomusiker Robert Nyström.....0498-25 18 65
robert.nystrom@svenskakyrkan.se.....072-508 58 65

Kyrkomusiker Erik Tibell.....0498-24 01 79
erik.tibell@svenskakyrkan.se.....070-315 75 67

Pedagog Anette Torgnysdotter
anette.torgnysdotter@svenskakyrkan.se.....072-508 58 66

Pedagog Clara Andermo
clara-maria.andermo@svenskakyrkan.se.....070-552 72 44

Kyrkogårds- och fastighetschef Suzanne Asklander
suzanne.asklander@svenskakyrkan.se

Kyrkorådets ordf. Kjell Olofsson.....073-182 57 83

Informatör Sophie Malmros.....sophie.malmros@svenskakyrkan.se

Om Kyrkfönstret

Redaktör: Sophie Malmros

Ansvarig utgivare: Kent Österdahl

Omslagsbild: Foto: Sophie Malmros

Kyrkfönstret ges ut av Klinte pastorat till hushållen i Eksta, Fröjel, Hejde, Klinte, Mästerby, Sanda, Spröge, Västergarn och Väte.

Ett speciellt tack till dig som är medlem i Svenska kyrkan!

Som medlem är du med och bidrar till att Svenska kyrkan kan vara en god kraft i samhället.

Som medlem i kyrkan...

bidrar du till att människor kan få stöd och samtal vid personliga kriser och katastrofer, enskilt eller i grupp.

bidrar du till verksamhet för barn och ungdomar.

bidrar du till ett rikt musikliv med kör, orkester och konserter.

bidrar du till mötesplatser för ensamma och sjukskrivna och kontakten med jourhavande präst nattetid.

bidrar du till att kyrkobyggnaderna bevaras och att kulturhistoriska värden förs vidare till kommande generationer.

är du med och stöttar Svenska kyrkans internationella arbete för en rättvisare värld.

I våra församlingar finns gemenskapen nära för både vardag och högtid, för glädje och sorg, för den som deltar ofta och för den som kommer sällan. Vi firar gudstjänster och mässor tillsammans och som medlem kan du gifta dig och bli begravd kyrkligt. Svenska kyrkan är en förtroendemannaorganisation, så alla medlemmar kan vara med och påverka det som händer.

Det är kyrkans medlemmar som gör verksamheten möjlig!

Besökshund i Klinte

Pastoratet har rekryterat Max!
Max är en fyrbent medarbetare, som för närvarande går en utbildning för hundar på Uppsala Swedish Dog Academy.

Till sommaren (om allt går som planerat) blir Max diplomerad besökshund. Som besökshund kommer Max att hjälpa sin diakon-matte Kim Felixdotter i tjänsten.
Vi säger välkommen till Max och önskar både honom och hans matte lycka till!

Anita och Ruth gräddar våfflor i Sproge!

För några år sedan hittade dåvarande diakonen Malin Martis på att det skulle serveras våfflor i Sproge en gång i månaden.

Ruth Allgarde och Anita Hejdström har sedan dess skött våffeljärnen i köket i Sproge församlingshem. Det var ett uppehåll under pandemin 2020, annars har våffeljärnet varit igång. Hur är det då att vara tillförordnade våffelgräddare?
”Det är roligt, särskilt när det kommer många, svarar Ruth.”
Upplägget för våffelträffarna i Sproge är enkelt och trevligt. Först är det en kort andakt. Och sedan blir det kaffe och våfflor. Ofta medverkar musiker och man sjunger tillsammans.

Välkommen till Sproge!

Våfflor i Sproge församlingshem

Tredje onsdagen i månaden kl. 14:00.

15/3, 19/4, 17/5

Medverkande: Ruth Allgarde, Anita Hejdström, Kim Felixdotter och gäst.

att alla var lika mycket värda. Och oj vad det spreds fort. I Israel, i grannländer, uppåt, utåt.

Bara några hundra år senare hade det nått ända upp till Gotland.

Vi har till exempel en Biskop som hette Unni som har varit här. Finns till och med en gård uppkallad efter honom i Klinte, Hunninge gård. Och berättelsen om att Gud älskar alla spred sig.

Och det är precis vad som händer ännu i dag om man är med i någon verksamhet i kyrkan, eller konfirmerar sig, eller går på gudstjänst i kyrkan. Man får höra vad Jesus sade, vad lärjungarna fortsatte med, och vad som skrevs ner i det vi kallar för Bibeln. Har själv försökt leta efter bananer i bibeln men inte hittat några. Mest fikon och druvor och dadlar. Men de är goda de också!

Glad påsk önskar jag er!

Jörgen

Jörgen berättar om påsken.

Hej alla brådmogna barn och barnsliga vuxna!

Tänk vad märkligt egentligen, att det fanns en person som hette Jesus, eller ja, vi stavar hans namn så i alla fall. Och så samlade han folk och vissa kallade han för lärjungar. Det betyder samma som en elev eller student, typ. Och så berättade han om Gud och vad Gud ville, att vi skulle älska varandra och ta hand om varandra. Om man hade två bananer så skulle man ge den andre ifall hen var hungrig. Inte bara vår familj och vänner utan alla som vi möter. Alla!

Och så hände det hemska att andra tyckte denne Jesus var farlig, så de dödade honom! Det är den dagen vi kallar långfredag. Men så, plötsligt stod han där igen bland sina lärjungar, på det vi kallar påskdagen. Och undervisade dem lite till men sen for han upp till himlen. Det vi kallar Kristi himmelfärds dag.

Och lärjungarna blev lite äldre och lite klokare och lite modigare. Nu kallade de sig själva för apostlar. Och de fortsatte berätta för folk att de var fina, att Gud älskade alla människor,

Sportlovscafé i Hamnkyrkan.

Fredag den 3 mars kl. 12:00-16:00

Påsklovscafé i Hamnkyrkan.

Fredag den 14 april kl. 12:00-16:00

Varmt välkomna!

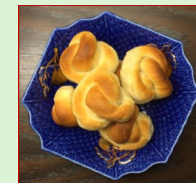
Vi skapar, fikar, spelar pingis, bygger med Lego. Det finns något för alla som kommer in!

Diakon i Hamnkyrkan, drop in-fika.

Måndagar kl. 14:00-16:00 from 23 januari tom 15 maj.

Välkomna!

Kim: 070-205 71 59

Klucku tei i Hamnkyrkan.

Måndagar kl. 10:00-11:30 from 16 januari tom 15 maj.

Andakt och fika.

Diakon Kim

Åvallegården

Varje fredag kl 14:00 är det andakt på Åvallegården.

Det är Klinte pastorat, Eskelhems pastorat och Equmeniakyrkan som turas om att hålla andakten med kyrkkaffe efteråt.

Alla är välkomna!

Tisdag 18 april
Torsdag 25 maj
kl. 17:00-19:00
i Klinte församlingshem.

Eivor Kurkis vackra lapptäcke.

Från våra syföreningar

Inga-Lena Kisch broderar.

Foto: Sophie Malmros

Syföreningen i Klinte hade auktion i Hamnkyrkan i december vilket gav 14.008 kr i intäkter varav 11.508 kr skänktes till Pastoratets diakonikassa. Vi välkomnar fler medlemmar till vår syförening som ses varje onsdag i Hamnkyrkan kl. 12:30-16:00, året om utan uppehåll! Hör av dig till Eivor Kurki på tfn. 076-050 32 06

Syföreningen i Fröjel hade sin sista auktion den 6 december. Auktionen inbringade 14.000 kr och vinsten fördelades till Pastoratets diakonikassa, Majblomman samt till Svenskbyborna i Ukraina. Är du intresserad av syförening i Fröjel kan du höra av dig till Lisbeth Jakobsson på tfn. 070-594 47 86

Vi tackar alla fantastiska syföreningsmedlemmar för ert fina hantverk och den skillnad ni gör för omvärlden!

Sjung med pastoratskören

Cikoria

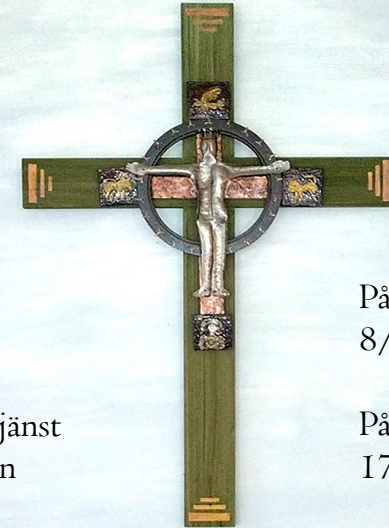
Just nu söker vi nya sångare! Särskilt behöver vi altar, tenorer och basar, men även andra nya sångare är välkomna. Vi sjunger en mycket blandad repertoar från olika tidsepoker och genrer, **och din röst behövs!**

Vi övar på onsdagar 18:30-20:30 i Klinte församlingshem. Körledare är Erik Tibell: 070-315 75 67 erik.tibell@svenskakyrkan.se

Foto: Sophie Malmros

Påsk i Hamnkyrkan

Bordsmässa
6/4 kl. 19:00

Långfredagsgudstjänst
Johanneskvartetten
medverkar.
7/4 kl. 15:00

Påsknattsmässa
8/4 kl. 23:00

Påskdagens högmässa
17/4 kl. 13:00

Annandag Påsk
Emmausmässa
10/4 kl. 10:00

Foto: Sophie Malmros

Jubileumskonsert!

Pastoratsorkestern firar 10-årsjubileum med en konsert i Klinte kyrka lördagen den 13 maj kl. 18:00. **Fritt inträde!**

Spelmansstämma i prästgårdsparken i Sanda sön 11 juni.

Musik i parken och kyrkan. Försäljning av kaffe, och grillat.

Kl. 13.00 startar stämman med en spelmannmässa i Sanda kyrka.

Arrangörer: Folkmusikgruppen Spelfolki, Sanda hembygdsförening, Svenska kyrkan, Klinte pastorat, Sensus studieförbund.

Foto: Sophie Malmros

Foto: Sophie Malmros

Erik Ronström är ett nytt ansikte i pastoratet! Han kommer ibland och bidrar med musikalisk förgyllning, och hjälper till med Sandas barnkörer.

Suzanne Kisch Asklander är nu vår Kyrkogårds- och fastighetschef.

Foto: Erik Tibell

Clara Andermo är nu tillsvidareanställd som pedagog. Hon arbetar bl.a. med Kyrkis och barnkörerna i Sanda.

Orgeln i Eksta kyrka

Under våren kommer Eksta kyrkas Åkerman & Lund-orgel från 1889 att genomgå en större renovering. Firman Bergenblad & Jonsson, som tidigare på ett förnämligt sätt renoverade Sanda kyrkas Frans Andersson-orgel, kommer att utföra även detta arbete.

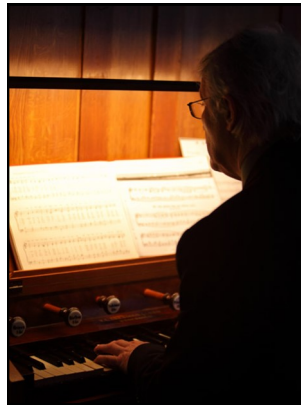

Foto: Sophie Malmros

Vår studieverksamhet och våra kultur- och musikaktiviteter genomförs i samarrangemang med

sensus

Retreat på Snäckan

Längtar du efter några timmar då du hinner tänka klart dina tankar och bara vara, med färre distraktioner? Tid för stillhet och eftertanke? Nu finns möjlighet att delta i en tyst retreat som anordnas på Snäckan.

Dagen innehåller vägledning, möjlighet till kreativt skapande t.ex. måla, läsa, bön, vandra, fika och lunch, rörelsemeditation, möjlighet till enskilt samtal m.m.

Retreaten är mellan 10:00 - c:a 16:00.
Kostnad 100 kr.
Maxantal deltagare 15 st.

Datum kommer senare
För anmälan och frågor, kontakta:
Diakon Kim Felixdotter: 070-205 71 59
Pastor Stina Jordeskog: 073-042 40 90

Arrangörer:
Equmeniakyrkan Västra Gotland och Svenska kyrkan Klinte pastorat.

filmKLUBBEN är en verksamhet för 11-13 åringar som vill göra och se film tillsammans med andra. Vi träffas på onsdagar efter skolan i församlingshemmet. Vill du veta mer?
Kontakta Anette Torgnysdotter: 072-508 58 66

Filmläger 27-28 februari har vi ett dagläger (kl 9:00-16:00) som är öppet för 10-13-åringar som vill göra film. Lägret är gratis.
Anmälan till Anette Torgnysdotter: 072-508 58 66
anette.torgnysdotter@svenskakyrkan.se

Kottarna: För små barn och deras vuxna.
Varje fredag i Hamnkyrkan 9:30-11:30 finns vi där för lek och fika.
Kl 10:00-10:45 Babyrytmik, med pekböcker, sånger och ramsor.
Välkomna hälsar Anette och Kim!
Har du frågor hör av dig till Anette Torgnysdotter: 072-508 58 66

Västergarn – årets socken 2023!

Västergarn är i år utnämnd till årets socken med motiveringen bra näringsliv, kultur, idrott- och ungdomsarbete. Och det finns mycket intressant i Västergarn även när man tittar tillbaka i historien. Långt tillbaka i historien.

Garnum nomen

Vi börjar med namnet Västergarn. ”Garn” är ett gammalt ord som betyder lång och smal vik eller farled. Eventuellt hette denna plats ”Garn” ända sedan 700-talet. Saxo Grammaticus skriver (på 1200-talet) om ”Slaget vid Bråvalla” som sägs ha ägt rum på 700-talet i Norrköpingstrakten. Saxo Grammaticus skriver i ”Gesta Danorum” att gutarna slöt upp med svearna vid Garns hamn på väg till slaget. ”*Gutunico vero classis in portu, cui Garnum nomen, Sueticam opperiebatur.*”

Västergarns läge och långa vik in mot Paviken gjorde länge platsen till en viktig hamn och marknadsplats.

Här byggdes med tiden en kastal, en lång försvarsvall och två kyrkor intill varandra. Arkeologer har hittat många lämningar och lösa fynd från 1200-talet som verkar ha varit den mest aktiva tiden innanför försvarsvallen.

En stor romansk kyrka

Om du står på kyrkogården och kikar över norra muren ser du ruinen av en liten romansk kyrka. Eller, så liten är den egentligen inte. Den anses vara en av Gotlands största kyrkor i romansk stil. Denna romanska kyrka byggdes 1161 och brann sannolikt ned år 1524, när Gustav Vasas soldater landsteg i Västergarn (i syfte att driva bort den danske länsherren Sören Norby som bedrev kaparverksamhet på Östersjön och förstörde handeln). Man kan tänka sig att soldaterna åstadkom stor skada när de landsteg här på väg upp mot Visby. Under den arkeologiska utgrävningen på 1970-talet lade man märke till att prästportalens dörr verkar ha brutits upp med våld. Gångjärnen verkade uppbräckta. Man hittade armbortspilar inne i kyrkan

Söndag 14 maj

Klinte 10
Sproge 13
Väte 19

Torsdag 18 maj

Sanda 9
Fröjel 9

Hamnkyrkan 19

Söndag 21 maj

Eksta 10
Klinte 13
Västergarn 19

Tor 25/5

Klinte 17

Söndag 28 maj

Roma 11
Sproge 19

Lör 3/6

Sanda 14:30

Söndag 4 juni

Fröjel 10
Mästerby 13
Hejde 19

Söndag 11 juni

Klinte 10
Sanda 13
Eksta 19

Bönsöndagen

Mässa.
Gudstjänst.
Gudstjänst.

Kristi himmelfärds dag

Musikgudstjänst. Mästerbykören & Sophie Malmros. Körsång från kyrktrappan.
Musikgudstjänst. Alla-kan-sjunga-kören. Kaffe.
Sinnesrogudstjänst.

Söndagen före pingst

Mässa.
Gudstjänst.
Gudstjänst.

Messy Church i församlingshemmet.

Pingstdagen

Kontraktshögmässa. Biskop Erik m.fl. Kyrklunch.
Gudstjänst.

Vårkonsert, Sandas barnkörer och pastoratskören
Cikoria. Varmkorv och fika serveras.

Heliga Trefaldighets dag

Mässa.
Gudstjänst.
Gudstjänst.

Första söndagen efter Trefaldighet

Mässa.
Spelmansmässa. Därefter spelmansstämma i prästgårdsparken.
Gudstjänst.

Måndag 10 april
Hamnkyrkan 10

Annandag Påsk
Emmausmässa.

Söndag 16 april
Eksta 10
Klinte 13
Sanda 19

Andra söndagen i påsktiden
Mässa.
Gudstjänst.
Gudstjänst.

Tis 18/4
Klinte 17

Messy Church i församlingshemmet.

Tor 20/4
Hamnkyrkan 19

Sinnesrogudstjänst.

Söndag 23 april
Väte 10
Klinte 13
Sproge 19

Tredje söndagen i påsktiden
Mässa.
Gudstjänst.
Gudstjänst.

Söndag 30 april
Mästerby 10
Klinte 20

Fjärde söndagen i påsktiden
Högmässa.
Familjegudstjänst med vårens sånger.
Barnköreerna.
Därefter fackeltåg till valborgsmässofirande på Klinteberget.

Lör 6/5
Sanda 10:30

Konfirmation.

Söndag 7 maj
Hejde 10
Eksta 13
Västergarn 19

Femte söndagen i påsktiden
Mässa.
Gudstjänst.
Gudstjänst.

Lör 13/5
Klinte 18

Pastoratsorkesterns 10-årsjubileumskonsert.

och såg spår av brand. Det senast daterade myntet som påträffades i kyrkan var präglat för Sören Norby från år 1524.

Vår nuvarande kyrka började byggas 1230. Den ser liten ut, men det vi ser är egentligen bara koret till en kyrka som planerades bli lika stor som Dalhems kyrka. Kanske hade detta kor ett äldre långhus i trä innan branden 1524. Arkeologer har funnit ett djupt lager av förkolnat trä väster om koret/kyrkan. Och kanske var det efter branden man byggde igen gaveln med korsvirkesteknik. En dendrokronologisk datering på en av träbommarna i korsvirket visar på året 1549, så det kan stämma.

Kyrkorna grannar i 363 år.

Man kan fundera över dessa två imponerande kyrkor. Den romanska kyrkan var en av Gotlands största, den andra skulle bli lika stor som Dalhems kyrka. Och båda kyrkorna användes bredvid varandra under 363 år. Hur kom det sig? Kanske var det handeln med

utlänningar som krävde fler kyrkor. I Visby fanns det ju många kyrkor för olika nationaliteter. Var Västergarn under 1200-talet på väg att utvecklas till en lika stor stad som Visby?

Hur stort hade Västergarn varit idag om inte Gotland drabbats av alla motgångar under 1300-talet?

Västergarn må vara en av Gotlands minsta socknar, men här finns det ambitioner!

*Och i år är Västergarn årets socken!
Grattis!*

Litteratur:
Projekt Uppdragsarkeologi
Västergarnsstudier, RAÄ, Rapport 1, 1999
Kerstin Cassel, Anna Hed Jakobsson,
Anna Maria Renck, Torun Zachrisson
med bidrag av Mats Roslund

Pastoratets almanacka februari - juni 2023.

Ändringar kan bli nödvändiga. Kontrollera därför alltid uppgifterna i fredagstidningens predikoturer eller på vår Facebooksida.

OBS! Pga de nya elpriserna har Fröjels församling valt att fira de vanliga gudstjänsterna i Eksta sakristia.

Ons 22/2

Hamnkyrkan 19 Askonsdagsmessa.

Söndag 26 februari

Hamnkyrkan 10
Eksta 13
Västergarn 19

Första söndagen i fastan
Mässa.
Gudstjänst i sakristian.
Gudstjänst.

Tis 28/2

Fröjel 19

Passionsandakt hos Eva & Arvid Jakobsson, Rovide 906

Söndag 5 mars

Väte 10
Hamnkyrkan 13
Sproge 19

Andra söndagen i fastan
Mässa i församlingshemmet.
Gudstjänst.
Gudstjänst i församlingshemmet.

Tis 7/3

Klinte 14
Sanda 19

Passionsandakt på Vallemo, Skolgatan 7.
Passionsandakt hos Inger & Hasse Eriksson, Runne 436.

Tor 9/3

Väte 19

Passionsandakt hos Malena & Jens Bendelin Magnuse 812.

Söndag 12 mars

Sanda 10
Hejde 13
Fröjel 19

Tredje söndagen i fastan
Mässa i prästgårdskapellet.
Gudstjänst.
Gudstjänst i Eksta sakristia.

Tis 14/3

Mästerby 19

Passionsandakt hos Clara Andermo, Ringome 113.

Ons 15/3

Eksta 19

Passionsandakt hos Anitha Hejdström, Enebacken 5.

Tor 16/3

Hamnkyrkan 19

Sinnesrogudstjänst.

Söndag 19 mars

Sproge 10
Mästerby 13
Hamnkyrkan 18

Midfastosöndagen

Mässa i församlingshemmet.
Gudstjänst i församlingshemmet.
Mässa.

Tis 21/3

Klinte 14
Hejde 19

Passionsandakt på Vallemo, Skolgatan 7.
Passionsandakt hos Maria & Joachim Hjärtmyr, Skogs 826.

Söndag 26 mars

Eksta 10
Hamnkyrkan 13
Väte 19

Jungfru Marie Bebådelsedag

Mässa. Pastoratskören Cikoria & Mästerbykören.
Gudstjänst.
Gudstjänst. Pastoratsorkestern.

Tor 30/3

Sproge 19

Passionsandakt hos Ruth & Sven Allgarde, Alvegårde 411

Söndag 2 april

Hamnkyrkan 14

Palmsöndagen

Familjemässa. Barnkörerna.

Tis 4/4

Klinte 14

Passionsandakt på Vallemo, Skolgatan 7.

Tor 6/4

Hamnkyrkan 19

Bordsmässa.

Fredag 7 april

Hamnkyrkan 15

Långfredagen

Långfredagsgudstjänst. Johanneskvartetten.

Lör 8/4

Hamnkyrkan 23

Påsknattsmässa.

Söndag 9 april

Fröjel 9
Hamnkyrkan 13

PÅSKDAGEN

Gudstjänst. Pastoratskören Cikoria. Påskfrukost.
Påskdagshögmässa. Pastoratskören Cikoria.